

TREGIMET E MIRËSJELLJES

1

LEPURUSHI
GUXIMTAR

Engin Nigar

TREGIMËT MIRËSJELLJES - 1

**LEPURUSHI
GUXIMTAR**

Engin Nigar

- LEPURUSHI GUZIMTAR..... 3
- GAFORRJA E ZGJUAR DHE OKTAPODI I KEQ 9
- MACJA ËNDËRRIMTARE..... 15
- HARABELI KURESHTAR 20

LEPURUSHI GUXIMTAR

Në një vend shumë të largët ndodhej një pyll. Ndryshimi i vetëm i këtij pylli nga pyjet e tjerë ishte se, këtë pyll e drejtonte një mbret i keq. Ai ishte aq i pamëshirshëm, sa që nuk falte asnjë gabim.

Mbreti i keq dilte shpesh për të kontrolluar pyllin dhe u fuste frikën të gjithë banorëve të tij. Në pyll të gjithë e njihnin famën e tij të keqe. Askush nuk e donte atë.

Një ditë, mbreti luan kishte dalë sërish për të kontrolluar pyllin. Çdo kafshë që e shihte, ikte e tmerruar. Luani duke parë se kafshët e kishin frikë dhe iknin të tmerruara prej tij, i tha vetes me krenari:

- Sa i fuqishëm jam! Prej shikimit tim, dridhen të gjithë. Ai që më sheh hutohet dhe nuk gjen vrimë ku të futet.

Kështu fliste me mburrje dhe vazhdonte të vinte vërdallë nëpër pyll.

E përshkoi pyllin prej fillimit në fund, derisa u err. Por, ndërsa po bëhej gati të kthehej në shtëpi, vuri re një dhelpër, e cila i kaloi para, por nuk e pa. Prandaj ai e qortoi dhelpërën shumë rëndë. Kështu duke u futur frikën, ai i kishte larguar të gjitha kafshët prej vetes.

Për fat të keq, në pyll askush nuk guxonte t'i thoshte luanit se sjelljet e tij ishin të gabuara; përveç një lepurushi të vogël. Lepurushi, shumë herë matej t'i thoshte luanit se askush në pyll nuk ishte i lumtur, por asnjëra nga kafshët nuk ia aprovonte një veprim të tillë. Një ditë, edhe pse i vetëm, vendosi t'ia thoshte luanit ato që mendonte. E kjo ndodhi, kur luani doli përsëri në pyll për kontroll. Kafshët e shihnin dhe iknin të tmerruara. Por ai që nuk lëvizi fare nga vendi ishte lepurushi i vogël. Mbreti e vuri re sjelljen moskokëçarëse të lepurushit dhe s'donte t'u besonte syve! Për një çast u hutua fare dhe nuk dinte ç'të bënte. Pasi e mori veten prej hutimit, i tha me një ton të ashpër:

- Hej, ti, lepurush! Eja pak këtu!

Lepurushi i vogël, pa bërë panik, mblodhi të gjithë guximin dhe u afrua ngadalë drejt luanit:

- Urdhëro, o mbret. Mua më thirrët?- u përgjigj me gjakftohtësi.

- Po, ty të thirra! A është kush tjetër përveç teje këtu rrotull?- tha luani.

- Urdhëroni o mbret, po ju dëgjoj,- tha lepurushi.

Me të thënë këto fjalë, luani u tërbua i tëri dhe i foli:

- Pa më thuaj o lepurush, kujt i besove, që nuk ia mbathe nga frika, kur më pe? Ti nuk ke frikë nga unë?!..

- E përse duhet të të kem frikë? Unë vetëm barkun po mbushja. Madje as që e vura re fare që erdhët. Mbi të gjitha, nuk mendoj se kam bërë diçka për të pasur frikë. Ai që bën ndonjë faj, ka frikë,- u përgjigj lepurushi.

Luani sa nuk u çmend fare prej përgjigjeve të lepurushit. Megjithatë, për të kuptuar se ku e gjente këtë guxim lepurushi, u qetësua dhe i tha:

- Mirë atëherë, pa më thuaj, pse shokët e tu ia mbathin vrapit nga frika, kur më shohin? Mos kanë bërë ndonjë faj?..

- Jo, o mbret. Askush nuk ka bërë faj. Nëse ka ndonjë fajtor këtu, ai jeni ju. Si mbret që jeni, në vend që ta mbroni popullin tuaj, në vend që t'i bëni ata që t'ju duan, bëni krejt të kundërtën,- u përgjigj lepurushi. Pastaj vazhdoi:

-Mbret i nderuar. Pa shikoni njëherë përqark. A keni ndonjë mik? Për shkak të ashpërsisë, keni ngelur krejt i vetmuar. Ai që nuk mund ta kontrollojë zemërimin e tij, si mund ta drejtojë gjithë këtë pyll të madh?

Luani ngriu në vend, kur i dëgjoji këto fjalë. Pasi u mendua

pak rreth fjalëve të lepurushit, i dha të drejtë dhe i tha:

- Kurrë s'e kam menduar që një lepurush i vogël me një guxim të tillë do të më dilte përballë dhe do të më tregonte rrugën e drejtë. Kurse unë e pandehja veten të fuqishëm. As që e kisha kuptuar se, fuqia e vërtetë është në zemër. Pandehja se të frikësosh popullin është një marifet i madh.

-Të premtoj lepurush, se këtej e tutje do të sillem mirë me popullin - dhe mbreti u largua.

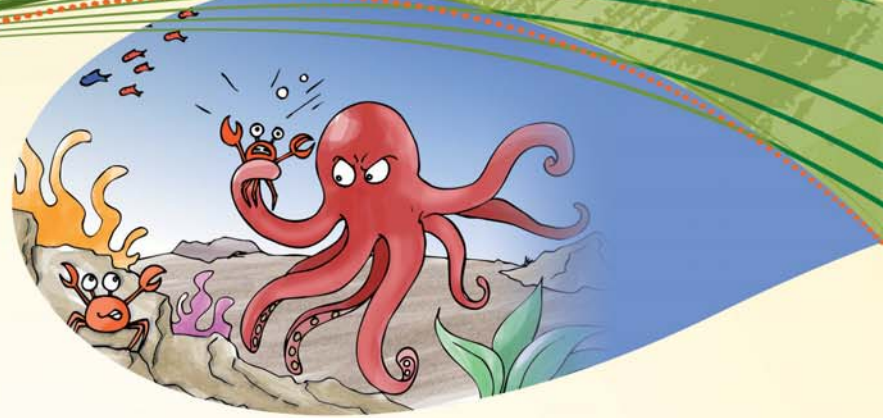
Zëri i duartrokitjeve të kafshëve të tjera, të cilat e kishin ndjekur të gjithë ndodhinë nga vendi ku ishin fshehur, arriti deri në veshin e luanit, i cili kur i dëgjoi, tha:

- Të lumtë o lepurush! Nëse të gjithë do të ishin të guximshëm si ti, në botë nuk do të kishte asnjë të shtypur.

Luani mbret iku, iku deri sa humbi nga sytë.

Që prej asaj dite, lepurushi u bë më i dashuri i shokëve të tij, ndërsa luani një mbret i mirë.

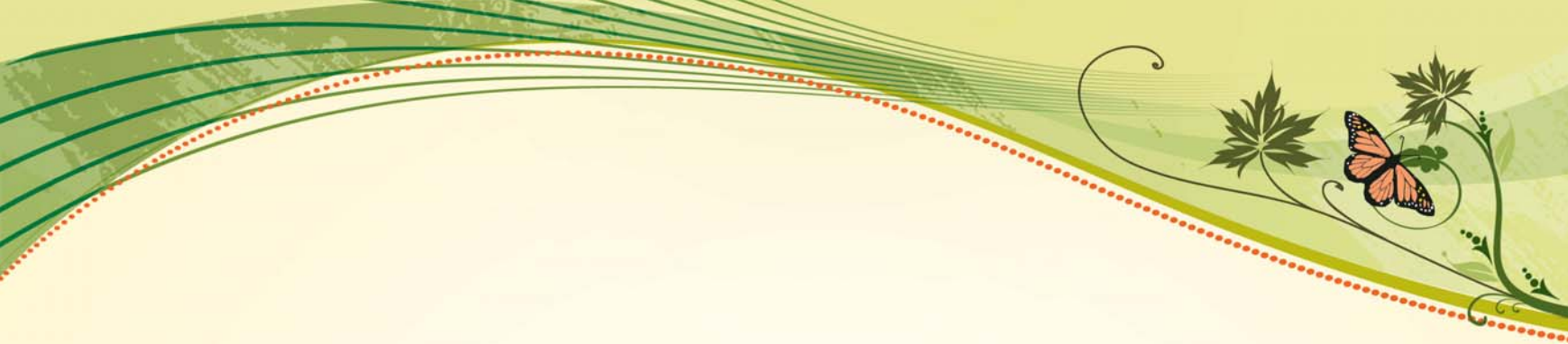

GAFORRJA E ZGJUAR DHE OKTAPODI I KEQ

Njëherë e një kohë, në thellësitë e oqeanit jetonte një oktapod i keq. Ai sulmonte këdo që i zinte syri. Shtrihej në fundin e detit si i vdekur, fshihej mirë dhe i kollofiste me një kafshatë kafshët e vogla të detit, që i afroreshin duke mos e vënë re. Ndonjëherë i mërzitej shpirti dhe sulmonte edhe kafshë të tjera më të mëdha se vetja.

Në të njëjtin oqean, jetonte edhe një tufë gaforresh. Gaforret ishin të urta dhe nuk cenonin askënd. Jetonin në lirinë e tyre.

Një ditë, gaforret po luanin bashkë. Me sa duket bënëin aq zhurmë, saqë zërat e tyre shkuan deri në veshin e oktapodit. A rri rehat oktapodi, tani, që i dëgjoji këto zëra!? Pa humbur kohë u drejtua për te vendi nga ku vinin zërat. Kur arriti në vendin, ku po luanin gaforret, ç'të shihte: një tufë gaforresh po luanin të shkujdesura.

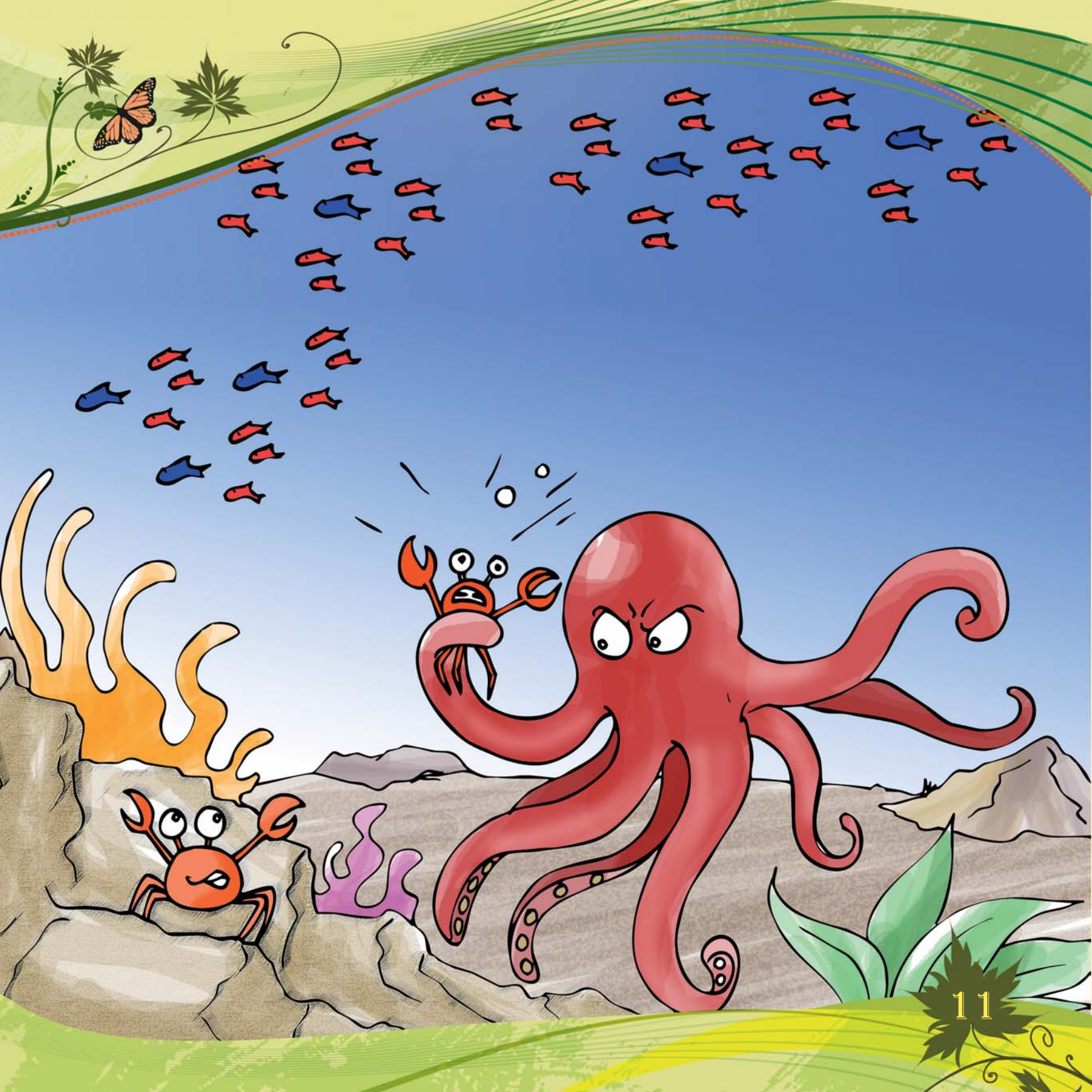
Oktapodi u vërsul menjëherë drejt tyre. Me krahët e tij të gjatë kapi aq gaforre sa mundi. Ndërsa gaforret që shpëtuan, ia mbathën.

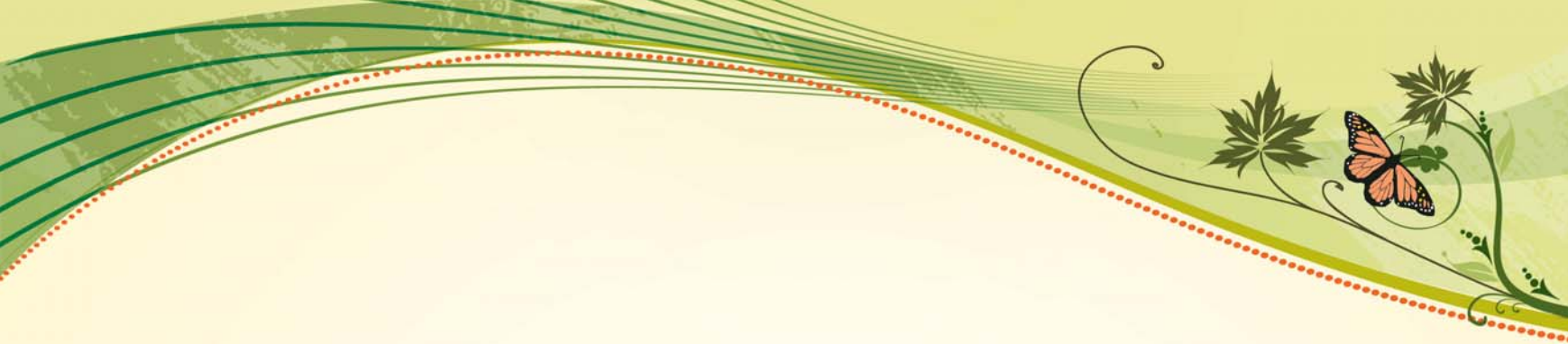
Kaluan disa ditë nga ngjarja e hidhur që u ndodhi gaforreve.

Kur panë që rreziku ishte larguar, filluan të dilnin përsëri në shesh. Dolën, por hidhërimi që kishin për shoqet e tyre të humbura, ishte shumë i madh. Asnjëra nuk kishte qejf të luante më, dhe po rrinin ashtu duke pritur pa e ditur se çfarë të bënin. Midis tyre ra një heshtje e thellë. Më në fund, një gaforre e mençur theu heshtjen:

- Motra! Disa prej miqve tanë ranë pre e atij oktapodi tiran. Dhimbja jonë është e madhe. A do të presim kështu pa bërë asgjë? Nga ta dimë se, ai, oktapod nuk do të kthehet përsëri? Prandaj duhet të organizohemi të gjitha së bashku kundër tij. Dhe duhet të jemi shumë të kujdesshme.

- Mirë, po çfarë duhet të bëjmë? Si të mbrohemi prej oktapodit gjigand? - ndërhyri një gaforre.

- Unë jam më e moshuara nga të gjithë ju..., - tha gaforrja e mençur. Përvoja ime është e madhe. Nëse bëni çfarë ju them unë, do ta mundim atë oktapod. Madje, mund të marrim edhe hakun e motrave tona.

Të gjitha gaforret e pranuan propozimin e gaforres së moshuar e të mençur. Këtej e tutje, kur të ishin duke luajtur, do të vendosnin një roje, e cila do t'i lajmëronte, nëse u afrohej ndonjë rrezik.

Nuk vonoi dhe oktapodi u duk përsëri. Gaforrja-roje i lajmëroi menjëherë shoqet e saj, të cilat u fshehën dhe oktapodi u kthye duarbosh në strofullën e tij.

Oktapodi, nga që nuk arriti të kapte asnjë gaforre, u nxeh shumë. Madje, prej zemërimit të madh, sulmoi edhe një peshkaqen, që po kalonte andej. Por mezi shpëtoi prej atij peshkaqeni.

Ndërkohë, sulmet e shpeshta të oktapodit, po e mërznisnin shumë gaforren e moshuar. Ajo duhej të gjente një rrugëzgjidhje. Edhe ajo e kishte parë ngjarjen, kur oktapodi sulmoi peshkaqenin. Ishte frikësuar edhe

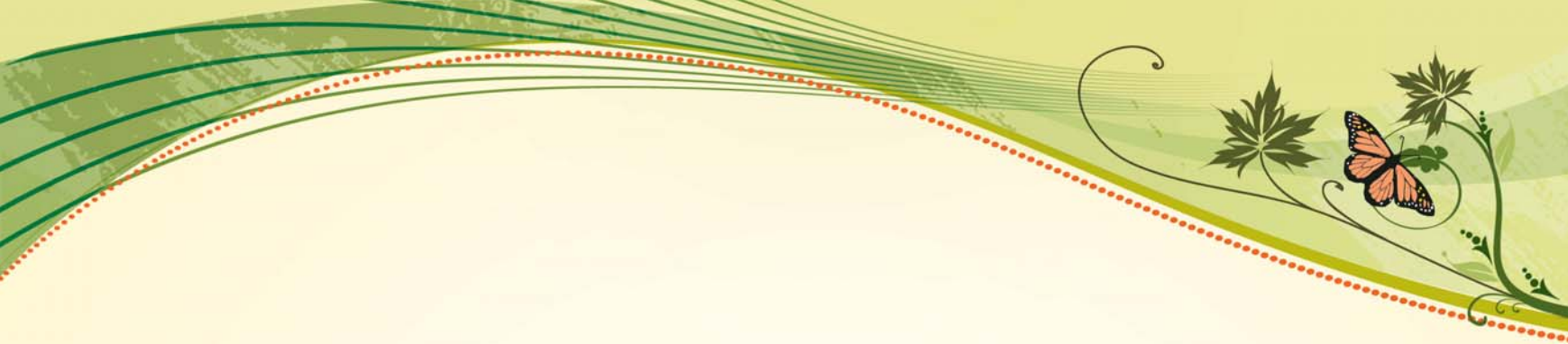
më shumë. Mirëpo, patjetër duhej gjetur një mënyrë për të shpëtuar prej tij. I erdhi në mendje një ide e mrekullueshme. Ajo do të kërkonte ndihmën e peshkaqenit.

Duke vënë jetën në rrezik, shkoi pranë peshkaqenit. Kur peshkaqeni e pa gaforren, deshi ta hante, por gaforrja tha:

- O vëlla! Më parë më dëgjo, pastaj më ha po deshe.

Gaforrja ia tregoi peshkaqenit të gjitha një nga një. Sapo dëgjoi emrin e oktapodit, peshkaqeni as që i shkoi më në mendje të hante gaforren, sepse ishte shumë i nxehur me oktopodin. Menjëherë bënë një plan së bashku me gaforren. Sipas planit, ndërkohë që gaforret do të luanin, peshkaqeni do të fshihej diku në një vend. Kur të vinte oktapodi, gaforret do të vraponin drejt peshkaqenit. Kështu që sheshi i luftës do t'i ngelej peshkaqenit.

Ditën tjetër, gaforret filluan të luanin duke bërë zhurmë të madhe. Qëllimi i tyre ishte të tërhiqnin oktapodin aty ku po luanin. Dhe ashtu ndodhi. Oktapodi e dëgjoi zhurmën. La strofullën dhe nisi t'i afrohej gjahut. Ndërkohë, peshkaqeni kishte zënë pozicion. Sapo e panë

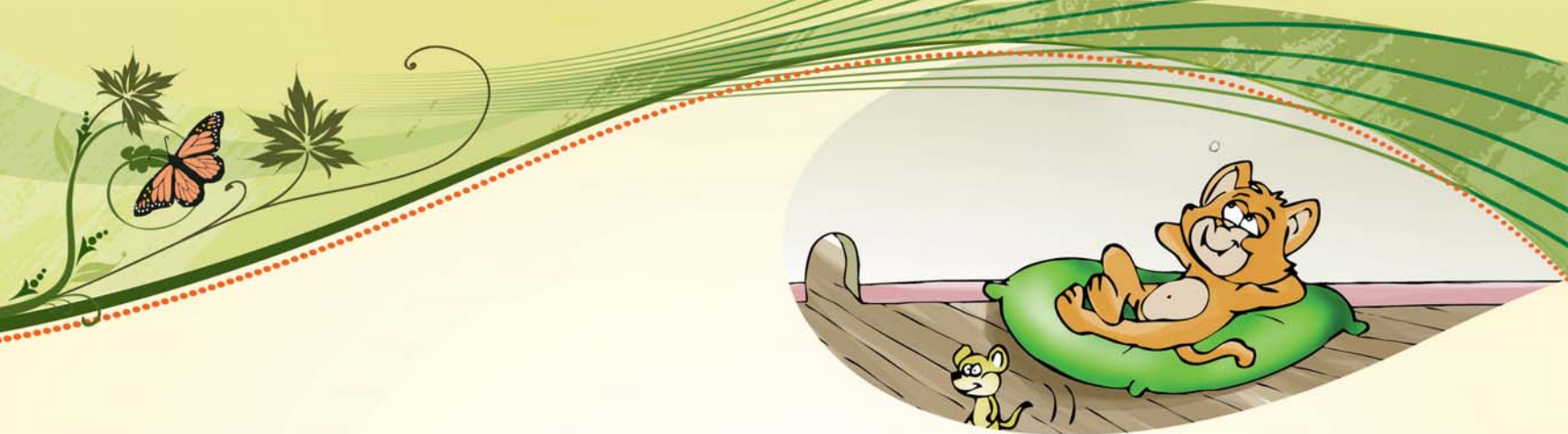

oktapodin, gaforret vrapuan drejt peshkaqenit, sipas planit.

Oktapodi nisi t'i ndjekë gaforret. Po kur e pa peshkaqenin përballë, u hutua dhe nuk dinte çfarë të bënte. E zuri paniku. Ikte e nuk dinte nga ikte. Por peshkaqeni ishte më i shpejtë se oktapodi, dhe pas një ndjekjeje të shkurtër, e kapi atë. Me dhëmbët e tij të mprehtë, peshkaqeni i kafshoi krahun oktapodit. Por krahët e oktapodit i zunë sytë e peshkaqenit, dhe oktapodi i frikësuar jashtë mase, rrëshqiti menjëherë dhe... arriti të fshihej.

Peshkaqeni e kërkoi shumë e shumë, nuk arriti ta gjente dot. Oktapodi ishte mjeshtër për t'u fshehur. Peshkaqeni i humbi shpresat, ndaj dhe u largua i mërzhitur. Vërtetë oktapodi arriti t'i shpëtonte peshkaqenit, por nxori një mësim të mirë nga plaga që mori. Ndërsa gaforret kuptuan se asgjë nuk mund ta mposhte zgjuarsinë dhe bashkëpunimin. Kjo ishte fitorja e gaforreve. Plani i gaforres së moshuar e të mençur e kishte gjunjëzuar oktapodin e keq.

Që prej asaj dite, oktapodi vazhdon jetën e tij, kurse gaforret jetojnë pa e pasur më frikë atë.

MACJA ËNDËRRIMTARE...

Në një vend, jetonte një mace aq ëndërrimtare, sa që nuk kalonte asnjë çast pa ëndërruar. Ëndrra e saj më e madhe ishte të trembte një qen të madh, i cili e ndiqte gjithmonë. Për shkak të ëndrrave, kishte harruar të kapte edhe mijtë që ishin gjahu i saj.

Një ditë, përsëri, ishte zhytur në një ëndërr të thellë. Ndërkohë që ishte duke ëndërruar, para saj kaluan disa minj. Mirëpo, ajo as që i shikoi. Kur i zoti i saj e vuri re këtë gjë, e qortoi duke i thënë:

- U mërzita me këtë dembelizmin tënd! Gjithë ditën rri e përgjumur pa bërë asgjë. Minjtë hedhin valle para hundës tënde e ti as që i vë re. Kot të ushqej unë? Nëse vazhdon kështu, do ta gjesh veten pas derës.

Megjithëse fjalët e të zotit e shkundën pak, macja

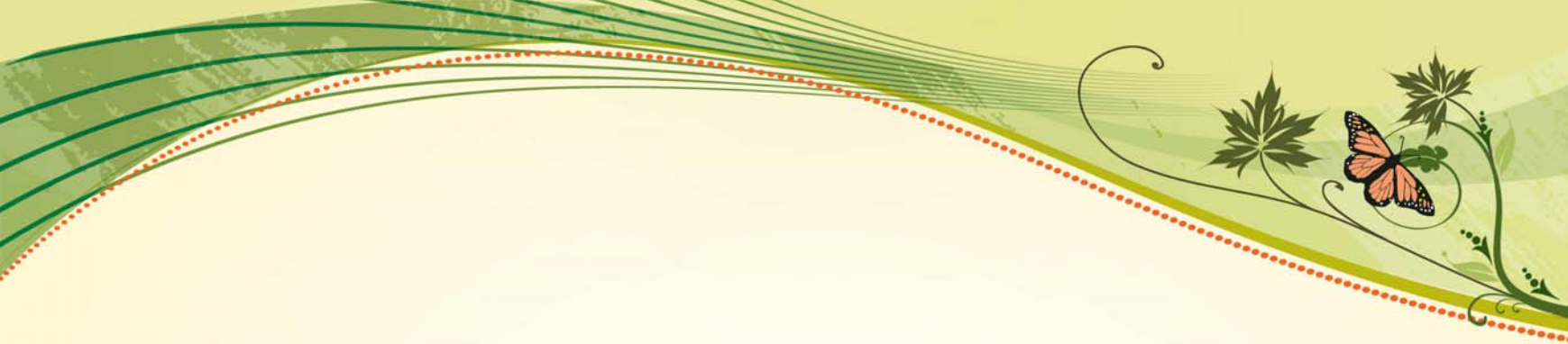

nuk hoqi dorë nga ëndrrat e saj. Sa herë që macja dilte në rrugë, ndiqej nga qeni. Prandaj dhe dëshira për ta mundur atë qen, e bënte atë shumë ëndërrimtare.

Kjo gjendje e maces, tashmë e kishte mërzitur shumë të zotin. Kështu që e kapi dhe e hodhi atë jashtë derës. Për shkak të ëndrrave, macja humbi edhe shtëpinë. Mbi të gjitha, nuk i ngeli më asnjë vend për t'u mbrojtur nga qeni. Duke ardhur vërdallë ashtu e hidhëruar, tha me vete: "Ky qen më ndjek sa herë që më sheh. Por duke ëndërruar nuk mund ta mposht atë. Për faj të tij humba edhe shtëpinë. Prandaj, duhet të gjej një mënyrë për të shpëtuar prej tij."

Ndërkohë që macja ishte duke folur me veten, qeni kishte kohë që e kishte pikasur dhe filloi ta ndiqte përsëri. Macja nga një anë ia mbathte vrapit për t'iu shmangur qenit, nga ana tjetër mendohej si të gjente ndonjë mënyrë për të shpëtuar prej tij.

Kur qeni ishte gati ta kapte, macja hyri në bahçen e shtëpisë prej ku ishte dëbuar. I zoti pandehi se ajo donte të vinte përsëri, prandaj vrapoi pas saj për ta dëbuar. Por nuk zgjati shumë, sepse nga mbrapa pa se po e ndiqte një qen shumë i madh. Për këtë arsye i erdhi keq për macen dhe tha:

- Edhe pse e kam dëbuar, ajo përsëri është macja ime. Dhe macen time nuk mund ta ndjekë asnjë qen. Nuk vonoi dhe e kapi. Pastaj i dha qenit një dajak të mirë. I frikësuar, iku me bisht ndër shalë, ndërsa macja filloi të merrte frymë lirisht.

Macja ia tregoi të zotit të gjitha një nga një. Kurse i zoti i tha:

- Ah, moj, macja ime! E përse nuk m'i the më parë këto? A të lija unë në dorë të atij qeni? Pastaj e këshilloi, që këtej e tutje, të mos thurte vetëm ëndrra, por të mendohej edhe t'i realizonte ato.

Ëndrra e maces ishte një ëndërr e cila nuk mund të realizohej, sepse asnjë mace nuk mund ta mposhte e vetme një qen aq të madh. Mirëpo, për këtë mund të përdorte zgjuarsinë. Ashtu siç bëri kur shkoi të strehohej te i zoti i saj.

Që prej asaj dite macja vazhdoi të ëndërronte, por tashmë nuk ëndërronte më për gjëra të porealizueshme dhe hoqi dorë prej dembelizmit.

HARABELI KURESHTAR

Në një vend të largët jetonte në një shkurre një harabel simpatik. Ditën shëtiste, ndërsa në mbrëmje kthehej në folenë e tij. Kështu e kalonte gjithë kohën.

Harabeli ishte shumë i kënaqur me jetën që bënte. Por, përveç mjedisit ku jetonte, nuk njihte asnjë vend tjetër. Kjo gjë e bënte të mendohej disi. Ndonjëherë ishte kureshtar dhe donte të njihte edhe vende të tjera. Me kalimin e kohës, ky mendim u fiksua në mendjen e tij dhe kureshtja iu shtua së tepërmi.

Një ditë prej ditëve, la folenë e tij të dashur dhe mori udhën për të zbuluar vende të reja. Fluturonte ngadalë e lehtë dhe prej qiellit shihte vende, të cilat nuk i kishte parë kurrë. Ndërkohë që po vështronte prej lart, i ra në sy një shkurre dhe tha:

- Sa shkurre e bukur, sa vend i mirë! Po më pëlqen shumë ai vend. Do të zbres dhe do ta ndërtoj aty folenë time të re.

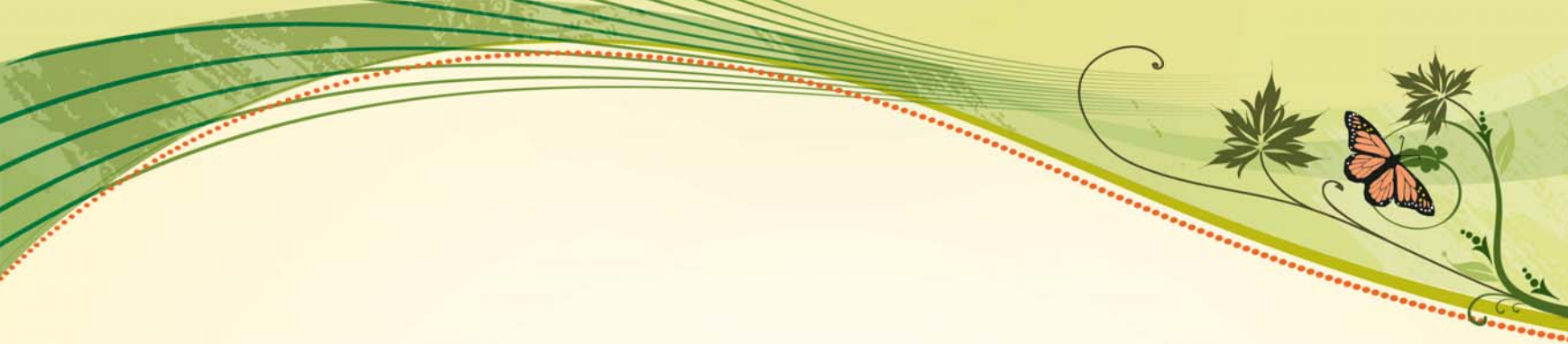
Shkoi drejt shkurrës, pa rreth e qark dhe pasi nuk vuri re askënd, cicëroi:

- Me sa duket, kjo shkurre qenka pa zot. Këtu mund ta bëj folenë time. Dhe iu fut punës për të ndërtuar folenë. Por ende nuk e kishte kuptuar se po bënte një gabim shumë të madh, sepse ajo shkurre ishte e zënë nga dikush tjetër.

Në atë shkurre jetonte një gjarpër tinëzar, i cili nuk ndodhej aty, kur erdhi harabeli. Prandaj dhe harabeli e pandehu pa zot atë.

Duke mbledhur gjëra përreth, harabeli ndërtoi folenë e tij në një vend dhe një shkurre të panjohur. Kur mbaroi, filloi të vështronte rreth e qark i lumtur e i gëzuar. Pastaj ndjeu se e kishte marrë uria dhe u largua nga foleja e tij e re për të kërkuar ushqim. Si për fat, në atë moment edhe gjarpri u kthye në shkurren e tij. Kështu që harabeli hë për hë i shpëtoi rrezikut.

Për disa ditë me radhë, harabeli dhe gjarpri nuk ishin përballur fare me njëri-tjetrin. Mirëpo, kjo gjendje nuk

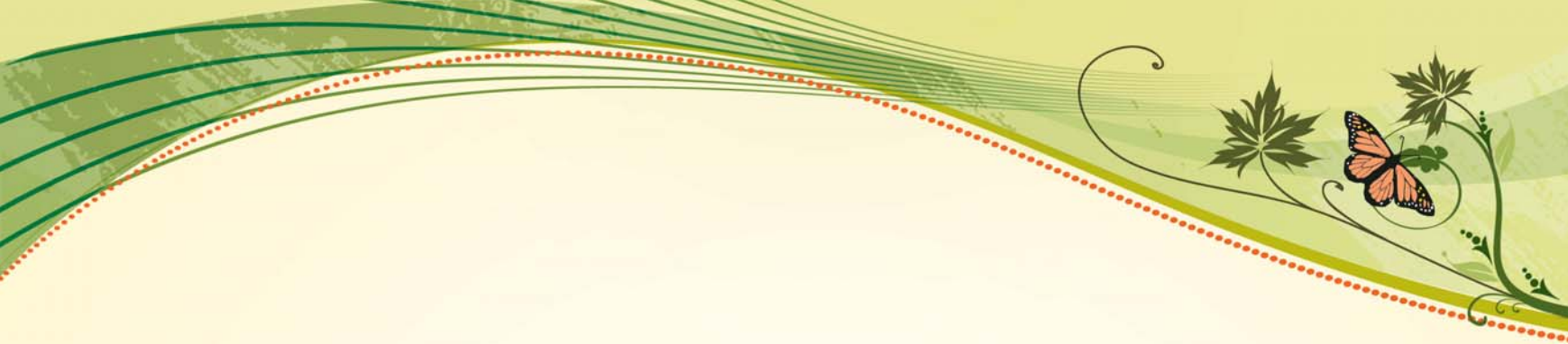
zgjati shumë. Dhe s'kishte si të zgjaste më tepër, sepse të dy ndanin të njëjtën shkurre.

Një ditë prej ditëve, ndërkohë që harabeli ishte ulur në folenë e tij, thoshte me vete: "Si është e mundur që kam duruar kaq shumë në folenë time të vjetër? Përse s'kam ardhur më parë këtu?"

Në atë moment, gjarpri po kthehej në folenë e tij. Në fillim nuk e vuri re harabelin dhe dalëngadalë u fut në fole. Sapo bëri të flinte gjumë, dëgjoi disa zhurma. Ngriti kokën dhe ç'të shihte. Pranë tij qëndronte një mysafir i paftuar. Në fillim nuk arriti ta kuptonte, por pastaj tha me vete: "A mos i është mërzhitur jeta këtij harabeli? Me çfarë guximi e paska bërë folenë në shkurren time!?"

Gjarpri ishte aq tinëzar, saqë pa bërë asnjë zë u zvarrit drejt folesë së harabelit. Harabeli, i cili nuk e kishte haberin fare se ç'po ndodhte, kishte filluar të këndonte në folenë e tij të re. Por gjarpri u tregua pak i paduruar dhe e lëvizi disi shkurren. Kështu që harabeli arriti ta diktonte gjarprin dhe prej frikës fluturoi e iku me shpejtësi.

Pak më vonë, harabeli u ul në një pemë dhe filloi të mendonte për të kuptuar atë që ndodhi, duke thënë përsëri me vete: "Po ky gjarpër nga doli? Për pak do të më hante. Në folenë time të vjetër nuk më ka ndodhur kurrë një gjë e tillë."

Fjalët e harabelit i dëgjoi edhe një ketër që ndodhej lart në pemë dhe i tha:

- Ore, mik, dëgjova pa dashje fjalët e tua. Më duket se qenke i ri këtu. Kthehu një orë e më parë në folenë tënde të vjetër, sepse në këto anë nuk mund gjesh mik e shok. Në çdo moment mund të sulmohesh nga dikush. Edhe unë mendoj të largohem prej këtej, por kam frikë të jetoj në vende të panjohura.

Harabeli i dëgjoi me vëmendje fjalët e ketrit dhe filloi të mendonte: "Megjithëse ky vend është i rrezikshëm, ky ketër nuk ikën prej këtej, sepse ka frikë të jetojë në vende të panjohura. Po unë!? E braktisa folenë time të bukur vetëm për hir të kureshtjes. Edhe pak dhe desh u bëra ushqim për gjarpërin."

Pasi tha këto fjalë, harabeli u ngrit në fluturim drejt folesë së tij të vjetër dhe nuk e braktisi më kurrë atë.